

Voorwoord

De laatste decennia komt het meer en meer voor dat strijdkrachten civiele dienstverleners (“contractors”) inhuren om tijdens militaire operaties allerlei werkzaamheden uit te voeren die een paar jaar geleden vooral door militairen werden gedaan, bijvoorbeeld het opzetten van kampementen of het bewaken van transporten. Met name de Amerikaanse strijdkrachten vallen steeds vaker terug op civiele ondersteuning bij de uitvoering van hun operaties. Zo worden in het conflict in Irak grote aantallen contractors ingezet die tegenwoordig de grootste groep niet-Amerikaanse buitenlanders vormen in het gebied. Ook de Nederlandse strijdkrachten maken in toenemende mate gebruik van contractors, zij het nog in een heel bescheiden mate.

De inzet van burgers in een operatiegebied is echter niet helemaal van risico’s ontbloot. In moderne crisisbeheersingsoperaties is gebruik van geweld verre van uitgesloten en contractors kunnen daardoor net als de deelnemende militairen het slachtoffer worden van gewelddadigheden. Daarnaast zitten er ook de nodige juridische haken en ogen aan hun inzet. Al met al is het een complex onderwerp waarover de Nederlandse regering dit voorjaar advies heeft gevraagd aan de Adviesraad Internationale Vraagstukken.

Voor de redactie van het MRT vormden deze ontwikkelingen aanleiding om eens met een (militair-)juridische bril naar de problematiek van de inzet van contractors in crisisbeheersingsoperaties te laten kijken. Dit heeft geleid tot een aantal interessante bijdragen die zijn gebundeld in dit themanummer “Contractors”. Samen bestrijken zij de belangrijkste juridische aandachtspunten rond de inzet van contractors.

René Hiemstra heeft met **De nieuwe vrije lansier** een algemeen, inleidend artikel geschreven dat als achtergrond kan dienen voor de andere bijdragen. Hij gaat in op het begrip contractor en de verschillende indelingen die in de literatuur worden gemaakt. Hij schetst verder een beeld van zowel de bedrijven als de personen die voor de bedrijven werkzaam zijn. Als afsluiting geeft hij zijn visie over de condities waaronder contractors in de toekomst kunnen blijven bijdragen aan militaire operaties.

De juridische status van contractors kan vanuit verschillende perspectieven worden beschreven. Avril McDonald legt in **Dogs of War Redux? Private Military Contractors and the ‘New Mercenarism’** de nadruk op de status van contractors in het internationale humanitaire recht. Zij richt zich vooral op de vraag hoe het begrip contractor zich verhoudt tot het beladen begrip huurling.

Joop Voetelink kiest in zijn bijdrage **De status van contractors bij de ondersteuning van Nederlandse troepen in het buitenland** een ander uitgangspunt. Hij onderzoekt of in de afspraken die worden gemaakt over de juridische status van troepen in het buitenland (Status of Forces Agreement, SOFA) contractors op dezelfde manier moeten worden behandeld als de militairen.

Op het ogenblik is de inzet van contractors in Nederland nog geen onderwerp van strikte normering. In **Regulering van Private Military Compagnies: enkele mogelijkheden** beschrijft Peter van der Kruit de mogelijkheden in het kader van regulering van contractors.

Michael N. Schmitt sluit het themanummer af met een bijdrage die is gewijd aan de praktijk van de grootste ‘gebruiker’ van civiele ondersteuning: de Verenigde Staten. Zijn bijdrage **Contractors on the Battlefield: The US Approach** gaat uitgebreid in op het Amerikaanse beleid en met name de mogelijkheden om te reageren op misdragingen van contractors.

De redactie